

Jozef Machálek

Vyrůstal na stadionu , kde otec František pracoval jako správce stadionu a bydleli přímo na stadionu v domovníckém bytě, kde dnes máme v dnešní době prostory klubu. Jeho životem byl fotbal. P. Machálek byl trenérem a Jozefovi předával zkušenosti. Jozef se s míčem doslova mazlil. I později, když byl na reprezentačních soustředěních jako atlet dokázal s míčem žonglovat doslova zázračně. V tu pamětnou neděli se poctivě připravoval na zápas a těšil se na spluhráče , že se pokusí přispět svým výkonem k vítězství fotbalového družstva Skalice. Na své překvapení však zůstal sedět na lavici náhradníku a v zápasu se míče nedotknul. . Tato událost jak později Jozef spomínal rozhodla. Chodit na treninky a nehrát zápasy v něm upevnilo myšlenku, že se začne více věnovat atletice .

Již delší dobu za ním chodil R. Roučka a přemlouval ho na atletickou dráhu. Jozefovi se podařilo zvítězit na místních závodech a jeho běh byl uvolněný a rychlý. Roučka v něm viděl velký běžecký talent. A nemínil se. V začátcích se začal věnovat mílařským disciplinám a běhu na 800m a 1500m kde v roce 1973 byl na halovém přeboru ČSSR druhý . Jeho přípravu přerušila základní vojenská služba. Sloužil u výsadkářů v Prostějově, kde se setkal i s budoucím soupeřem a kolegou v reprezentaci J. Kaňou z Kostic.

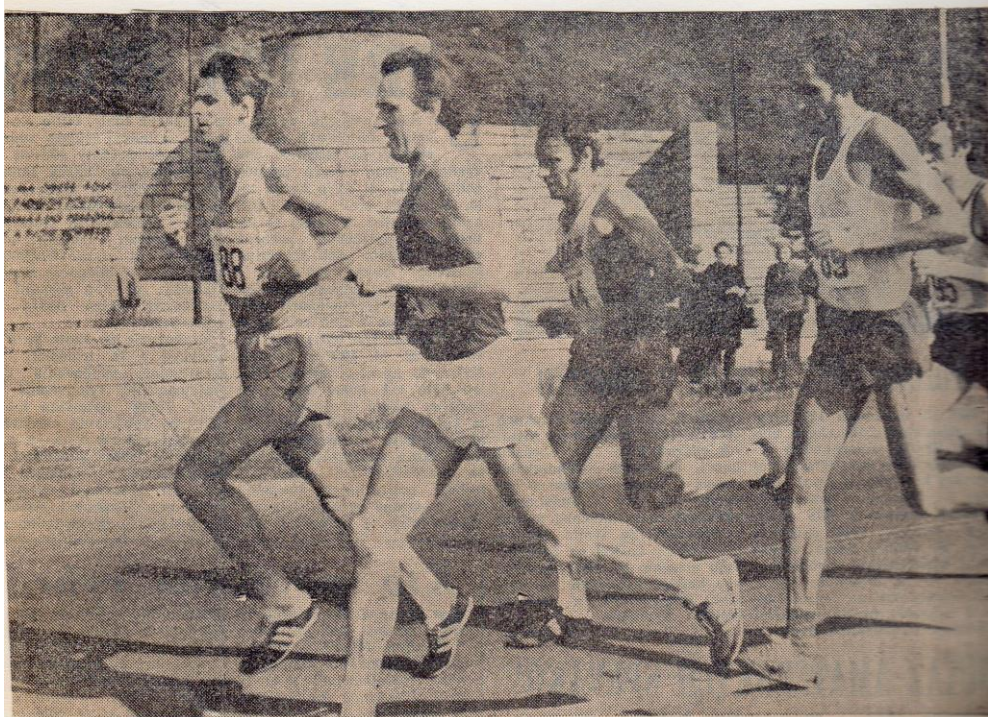
Po návratu z vojenčiny začal pracovat v ZVL a naplno se věnoval treninku. Patřil k popředním mílařům na slovensku. Zlom nastal koncem 70. Let kdy se Jozef začal věnovat maratonu. Prvním maratoncem ve Skalici byl P. Buchta a po dohodě s trenérem se Jozef snažil nominovat na maraton na mistrovství Evropy v Praze v roce 1978. Treninku podřídil vše a podmínky mu vytvořili i v zaměstnání. Podobně jako v té době skalický hokejisti i Jozef měl refundovanou pracovní dobu. Trenoval denně třikrát. Naběhal spoustu kilometru . Nominační maraton byl v Praze. Jozef nastupoval na start jako Slovenský rekordman kdy se mu podařilo na maratonu z Brezna do Banské Bystrice překonat letitý slovenský rekord a jako první Slovák běžel pod 2 hod a 20 min.

Ze závodu měl obavy začal opatrně, rvních 5 km za 19 min a postupně zrychloval a předbíhal jednoho soupeře za druhým. To mu však stačilo pouze na místo náhradníka za 5. místo z reprezentantu Československa v čase 2:19:56 hod, celkově 16. místo. Výbornou výkonnost potvrdil i v závěru roku 7. místem na MMM Košice, které mu vyneslo titul vicemistra Československa v maratonu, .

Vytyčil si další cíl, účast na Olympiáde v Moskvě v roce 1980. Opět se poctivě připravoval a v podstatě mimo atletiku pro něj neexistovalo nic dalšího. Sezónu 1979 začal výborně . Zvítězil opět na běhu Děvín Bratislava. Celková příprava se odzrcadlila na jeho vítězství na maratonu v Otrokovicích v osobním rekordu 2 hod 17:09 min. Byl nominován namezistátní pětiutkání do Belgie. Na jeho překvapení , při příchodu na odlet s reprezentačním teamem zde byl již náhradník a Jozefovi neumožnili vycestovat. Jeho bratr Milan emigroval do Ameriky a vladnoucí garnitura se obávala , že ho bude Jozef následovat. Jozef se nevzdal a bojoval. Místo do Belgie jel na silniční běh na 20 km. Kolín, Velký Osek , Kolín kde zvítězil a dlouhou bobu držel traťový rekord.

redstavitelia TJ ZVL Skalica František KOBEDA a Ladislav FERENČAK na konferencii TJ dozdali najlepším športovcom ZVL upomienkové dary. Na snímke gratulujú k dosiahnutým úspechom najlepšiemu atlétovi Západoslovenského kraja a športovcovi r. 1977 v okrese Sečica Jozefovi MACHÁLKOVI. Snímka: Viliam BYSTRICKÝ

■ Najlepší slovenský výkon maratónca Jozefa Machálka zo Skalice (2:19:20,0 hod.) sa zrodil na trati tohtoročných majstrovstiev ČSSR z Brezna do B. Bystrice. Vedúca skupinka prebieha práve pred Pamätníkom SNP v Nemeckej. Zľava: Zeleňanský (88) — Dukla Praha, Jánský — Sparta Praha, Bulva (44) — LIAZ Jablonec, Machálek (89) — ZVL Skalica a Vojtko (95) — Inter Bratislava.

Sezona 1980 se blížila a Jozef zaměřil všechnu svou energii na přípravu. Mnohdy se cítil unaven, neboť jeho měsíční dávky přesahovaly 900 km měsíčně. Na úvod sezony se cítil pomalejší což se ukázalo i na Děvíně, kde doběhl na 4. místě avšak v plné přípravě. Dlouho rozmýšleli jak doladit na nominační závod a trenér rozhodl zúčastnit se v rámci závěrečné přípravy běhu na 25 km. Nešťastné rozhodnutí. Závod se vyvinul v pekelné tempo, kdy se Jozef nechal strhnout F. Višnickým k velkému souboji a výsledkem byl neuvěřitelný Československý rekord v běhu na 25 km časem 1hod 16min 17,4 sekundy. Tento závod mu však ubral hodně sil, což se projevilo na kvalifikačním maratону, který nedokončil. Tím na dlouho ztratil motivaci. V roce 1981 byl vyslán na reprezentační start do KLDR. Později popisoval svůj neúspěšný start jako cenu za aklimatizaci a podmínky, které zde panovaly – čas 2hod 37 min byl jeho nejslabším. Uspěšnější byl v závěru roku na MMM v Košicích kde časem 2hod 21min 55s skončil na 37 místě.

V roce 1983 nastal zlom v jeho životě i běžecké kariéře. Rozhodl se emigrovat. Naplánoval si zájezd do Petrohradu s jednodenním výletem do Helsink. Pobytu v Helsinkách využil na cestu do Švédska, kde se rozhodl usadit ve Stockholmu. Ve Švédsku požádal o azyl. Znovu získal motivaci k tréninku a s tvrdou přípravou. Postupně se vypracoval do Švédské reprezentace. Několikrát startoval na maratónu ve Stockholmu. Patřil k nejúspěšnějším švédským reprezentantům na tomto běhu. Byl nominován na olympiádu do Soulu, de se však nechtěl zúčastnit. Zvítězil na maratonech v Oslu, Los Angeles. Startoval v New Yorku, Bostnu, Pekingu a na dalších světových maratonech. V zahraničí vytvořil nový neoficiální Československý rekord v maratónu a to 2hod 13:56 min na maratónu v Berlíně.

Po roce 1989 jsme se vícekrát setkali. Dnes žije rodinným životem ve Stockholmu. Zde potkal i svou nastávající ženu. Ve 48 letech se oženil a je otcem dvou dcer. Pokud ho potkáte moc se nezměnil. Moc toho nenamluví, ale jeho řeči byly vždy skutky jak v tréninku a na závodech, tak i v životě. Byl a je příkladem úžasné skromnosti, pracovitosti a cílevědomosti pro naše atlety., ale i všechny sportovce.

Šprintér Jozef MACHÁLEK obsadil na MMJ siedme miesto hneď za Jánšským, no-
vým majstrom ČSSR.

„Býval som sa Jozef Machálek, najlepšieho slo-
venského maratónca vôbec, ktorý v Košiciach štarto-
val prvý raz, ziskal siedme miesto a striebro v maj-
strovstvách ČSSR, ako sa mu bežalo.“

„Parasitický“ odvetil: „A tak sa tu musí každému.
Býval som svoj piaty maratón vôbec, ale nikde som
nevidel takú atmosféru. Spaliery ľudí, neustále po-
dobovanie, záujem o teba – to musí povzbudiť, je
dynamom. Vidieť za to, ľudia možno ani nevedia, že
takti dokážu vyburcovať pretekára, stlačiť čas o neja-
kú sekundu. Sú spoluautormi úspechu, výborných
výkonov.“

Výsledky: 1. Go Čun-Son
2:13:34,44, 2. Če Čang-Sob (obaja
KĽDR) 2:14:23,37, 3. Kortelainen
(Fin.) 2:16:50,16, 4. Watson (Brit.)
2:17:15,56, 5. van den Weyden
(Hol.) 2:17:25,15, 6. Jánšský
2:17:32,14, 7. Machálek (obaja
ČSSR) 2:19:04,57... 12. Madár (VSŽ
Košice) 2:21:03,82... 18. Rusek (S.
Žabovresky) 2:24:16,33, 19. Broum
(VŠ Praha) 2:24:49,66, 20. Němec
(Krnov).

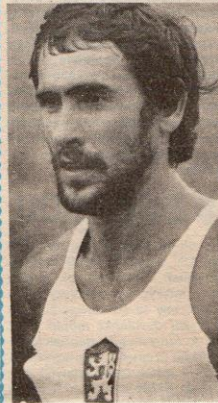

Kratko po štarte, v uliciach mesta, bola ešte veľká skupina vytrvalcov
spolu. Až s pribúdajúcimi kilometrami začali tým slabším chýbať sily.

S Jozefom MACHÁLKOM o maratónskom zákulísi

Je vysoký (186 cm) a s váhou to nijako nepreháňa. V sezóne 66 kg, v zime, teda mimo pretekárskeho obdobia 70 kg. Kedysi hrával futbal za ZVL Skalica, strieľal aj góly, považovali ho za mákchého futbalistu. Na dráhe však dokázal zdoŕať pravidelne trénujúcich atlétov. Voči sebe vedel byť tvrdý, náročný. Svoje športové schopnosti neskrýval, naopak, zlepšoval a tak nečudo, že dostal ponuku od atletického trénera Rudolfa Roučku. Dal v 21-rokoch futbalu zbohom a upísal sa dráhe. Začal na stredných tratiach, prešiel na dlhšie a teraz má 30-ročný Jozef Machálek za sebou štyri dokončené maratóny (jeden vzdal), najlepší slovenský výkon na tejto trati, druhú striebornú medailu na majstrovstvách ČSSR a siedme miesto v 48. ročníku Medzinárodného maratónu mieru, ako najlepší slovenský pretekár. Zároveň zostáva vo výbere pre OH v Moskve.

NESMIETE SA ZĽAKNÚŤ

„Nechaj toho, načo sa trápiš. Najčastejšie v tréningu, keď je človek osamotený, naháňa kilometre.“

„A na trati počas pretekov?“

„Naučil som sa plne sústrediť iba na cestu, myšlienky sú podriadené pretekom, veď maratón nemôže človek za rok absolvovať veľa, nevydržal by to. Preto sa treba na tých pár sústrediť.“

„Vám to raz nevyšlo...“

„Prehral som snahu v začiatku, ako hovoríme „prepáliť“ som štart. A po 20 km organizmus povedal – stop...“

„Prežívate krízu na trati?“

„Takú klasickú, o ktorej mi hovorili, na 30 km, nie. Ale dofahne na mňa 2 km pred cieľom, dá sa to však prekonať, veď vtedy je už cieľ veľmi blízko.“

„Nie je tých vyše 42 kilometrov posťahom?“

„Keď trénujete, nie. Jednoducho, nesmiete sa zľaknúť.“

„Koľko stratíte na váhe počas pretekov?“

„Aj v pretekoch aj v tréningu – 3 – 4 kilá. Ale veľmi rýchlo to doženiem, tekutinami. Organizmus je už na tento úbytok v sezóne zvyknutý, v zime mám o štyri kilá viac.“

„Prečo ste sa vy dostali tak neskoro k maratónu?“

„Behal som dlhé trate a ... no zdalo sa mi, že som na ne pomalý.“

„Nebáii ste sa presedlať na maratón?“

„Nie, skôr ma to lákalo, dokázať zdoŕať takú dlhú trať.“

„A zlepšovať časy na nej?“

„Musí byť istá motivácia. Pre mňa to v prvom rade znamenalo dostať sa do reprezentačného družstva. A teraz na OH do Moskvy...“

„Čo potrebuje ešte maratónec k dobrému výkonu?“

„Pri dobrej fyzickej kondícii, zdravotnom stave, dobrej životospráve predovšetkým psychicky sa skvele cítiť. Na trati človeka prenasledujú rôzne myšlienky...“

„Napríklad?“

„Zhovárať sa JÁN MIKULA“